

De Beijer construeert vervlogen taferelen van papier

De foto toont een typisch Engels industriestadje halverwege de negentiende eeuw: huizen met rode pannendaken, een ijzeren spoorbrug en smalle straten met gaslantarens. Zo ver het oog reikt stoten bakstenen schoorstenen dikke roetwolken uit. De lucht kleurt geel van de smog – alleen noemde men dat toen nog niet zo. Van een afstandje oogt de foto authentiek, maar dat is natuurlijk onmogelijk. De fotografie was rond 1850 nog maar net uitgevonden, en kleur behoorde nog lang niet tot de mogelijkheden.

Smog, uit de nieuwe fotoserie *The Riveted Kingdom* van kunstenaar Jasper de Beijer, blijkt bij nader inzien een nauwgezette reconstructie van een Victoriaans stadje te zijn. De Beijer vond de afbeeldingen van gevels en daklijsten op het internet en maakte er al photo-shoppend zijn eigen bouwplaten van. Van de papieren huisjes creëerde hij vervolgens een complete stad van zo'n vierkante meter

groot. En die maquette fotografeerde hij weer op zo'n uitgekien-de manier dat je als kijker gelooft dat De Beijer erbij was, in dat tijdperk van oceaanstomers en stoomtreinen.

In Galerie Nouvelles Images, waar De Beijer (1973) een twintigtal recente fotowerken toont, hangen meer van die krankzinnige staaltjes huisvljijt. Zo bouwde de kunstenaar het complete interieur van Crystal Palace na, inclusief de ragfijne gietijzeren hekwerken die zo kenmerkend waren voor het Victoriaanse tijdperk. En voor een afbeelding van een stoomschip creëerde hij een woest kolkende papieren oceaan die zo gedetailleerd is dat je de schuimvlokken ziet opspatten.

Het is niet nieuw wat De Beijer doet. Fotografen als Thomas Demand en Edwin Zwakman gingen hem voor en creëerden maquettes die minstens zo zinsbegoochelend zijn. Het grote verschil is dat die kunstenaars een wereld nabouwen die ons bekend voorkomt, een wereld vol snelwegen, bouwkranen

Jasper de Beijer, *Smog* (2008)

en Vinex-wijken. De Beijers interesse gaat daarentegen uit naar lang vervlogen tijden. Eerder maakte hij series over de koloniale tijd in Nederlands-Indië (*Buitenpost*, 2004), over ontdekkingsreizen naar Afrika (*The Devil Drives*, 2004) en over de Eerste Wereldoorlog (*Le Sacre Du Printemps*, 2007). Gebeurtenissen die we alleen kennen van heroïsche schilderijen en sepiakleurige foto's. En dus is het extra bevreemdend om daarvan nu semi-realistische foto's in full colour aan de muur te zien hangen.

Anders dan Demand en Zwakman deinst De Beijer er niet voor terug om ook mensen op zijn foto's te laten figureren. Zo maakte

hij een prachtig portret van de Britse ingenieur Isambard Kingdom Brunel, bekend bouwer van bruggen en spoorwegen. De man is als Frankenstein uit losse stukjes karton gemodelleerd. Handschoenen, sigaar en hoge hoed – ze zijn allemaal even knap in elkaar geknutseld. Dat hij desondanks een enigszins houterig voorkomen heeft, draagt alleen maar bij aan zijn charme.

Juist die wat knullige portretten behoren tot de interessantste werken op deze tentoonstellingen. Ze wringen, zoals de schilderijen van Georges Grosz of de sculpturen van Stephan Balkenhol dat ook doen. Ze hebben rafelrandjes en duidelijk zichtbare lasnaden. Ze zijn hightech en onbeholpen tegelijk. Haarscherp en toch schilderachtig. En dat maakt ze, in deze tijd van digitale perfectie, behoorlijk uniek.

T/m 1 okt in Galerie Nouvelles Images, Westeinde 22, Den Haag. Di t/m za 11-17u. Inl: www.nouvellesimages.nl

SANDRA SMALLENBURG